

معاونت خدمات شهری و محیط زیست

معاونت امور اجتماعی و فرهنگی

شیوه نامه طرح کاشت مشارکتی و نگهداشت گل و گیاه

در زندگی آپارتمانی و محیط همسایگی

(باغچه محله / مجتمع، کاشت گل و گیاه مشارکتی خانواده و المان سبز مشارکتی)

با تمرکز بر سه حوزه آموزش شهروندان، مشارکت و نما و منظر

تاریخ: اردیبهشت - تیر ۱۴۰۰

اداره کل آموزش های شهروندی

سازمان بوستان ها و فضای سبز شهر تهران

مقدمه

گلها و گیاهان به عنوان بخشی از طبیعت می‌توانند کارکردهای متنوعی را در محیط‌های شهری ارائه نمایند. آنها در تعامل با آپارتمان‌نشینان که در شهر تهران بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۵ حدود ۷۹ درصد ساکنان این کلانشهر را به خود اختصاص می‌دهد باعث ارتقاء آرامش روحی و روانی آنان می‌گردند. در این شیوه‌نامه طرح «کاشت و نگهداشت مشارکتی گل و گیاه در زندگی آپارتمانی و محیط همسایگی» مورد توجه قرار خواهد گرفت. این طرح متمرکز بر چهار حوزه باغچه محله / مجتمع، گل و گیاه‌کاری مشارکتی خانواده و المان سبز مشارکتی اجرایی خواهد شد که در زیر به تفکیک مورد توجه قرار گرفته است. آموزش شهروندان، جلب و ارتقای مشارکت آنان در این زمینه و حوزه زیباشناختی مرتبط با نما و منظر از جمله کلیدی‌تری مواردی است که در این طرح مورد توجه بوده است.

نظر به توضیحات یاد شده به نظر می‌رسد که طرح ارتقاء فرهنگ آپارتمان‌نشینی می‌تواند فرصتی باشد که در حوزه‌های موضوعی آن اعم از همسایگی و مشارکت، قوانین و حریم خصوصی، بتوان از کاشت مشارکتی و نگهداشت گل و گیاه بهره برد. طرح حاضر متمرکز بر دو بخش تسهیلگری (متمرکز بر ۸ منطقه با پایلوت ۶ شهرک و مجتمع و ۶ کوچه در دو منطقه) و همچنین بخش ترویجگری (متمرکز بر محلات پایلوت) است که پیشنهادات خود را به اداره کل آموزش‌های شهروندی و سازمان بوستان‌ها و فضای سبز شهر تهران جهت تأیید ارائه می‌نماید.

ماده یکم: هدف

- ✓ آموزش شهروندان در حوزه کاشت و نگهداشت گل و گیاه و ارتقای آگاهی و مهارت آنها در این زمینه
- ✓ ترویج فرهنگ مشارکت بین شهروندان در محیط همسایگی خود
- ✓ ارتقای زیبایی نما و منظر محیط همسایگی

ماده دوم: جامعه هدف

شهروندان تهرانی در پایلوت های تسهیلگری طرح ارتقاء فرهنگ آپارتمان نشینی (مجتمع ها، شهرک ها و کوچه های پایلوت)

شهروندان تهرانی در محلات پایلوت بخش ترویجگری طرح ارتقاء فرهنگ آپارتمان نشینی

ماده سوم: اثربخشی دستورالعمل

کاشت مشارکتی و نگهداشت گل و گیاه توسط شهروندان می تواند فرصتی برای بهبود و ارتقاء زیبایی منظر محیط زندگی، تقویت تعاملات میان همسایگان، ارتقاء حس مسئولیت پذیری در مقابل کیفیت محیط زندگی و در نهایت حتی افزایش حس تعلق به محیط زندگی شود. همچنین با توجه به اینکه واحد خانواده نیز مورد توجه قرار می گیرد، تقویت تعاملات میان افراد یک خانواده را نیز شاهد خواهیم بود.

ماده چهارم: دامنه شمول

اداره کل آموزش های شهروندی، سازمان بوستان ها و فضای سبز شهر تهران، ادارات زیباسازی مناطق، و مناطق در دو

حوزه خدمات شهری و فرهنگی و اجتماعی

ماده پنجم: روش کار و ملاحظات مالی

ردیف	عنوان برنامه	مسئول اجرا	همکار	روش اجرا	زمان بندی
۱	شناسایی <u>گونه های پاییزی و ماندگار</u> و تأمین گل، گیاه و نهال	<u>حوزه معاونت خدمات شهری</u>	<u>مراکز تام و ادارات مشارکتهای شهروندی</u>	با توجه به طرح تأیید شده توسط سازمان بوستانها	اردیبهشت، خرداد ماه ۱۴۰۰
۲	کاشت <u>گل های دائمی و گیاهان سازگار</u> به <u>صورت مشارکتی</u> با خانواده	اداره آموزش و <u>مشارکتهای</u> شهروندی و فضای سبز مناطق دارای پایلوت تسهیلگری (۵،۱۲،۱۳،۱۴،۱۵،۱۹،۲۲)	سازمان بوستان ها و فضای سبز شهرداری تهران	برگزاری یک طرح تأیید شده مشارکتی در ضمن هماهنگی تیم تسهیلگری با جامعه محلی پیرامون <u>با همراهی نظرات کارشناسی</u> موضوع با محوریت زیبایی بالکن ها و یا نگهداری و پرورش گلدان در <u>فضاهای باز خانه ها</u> به صورت مشارکتی توسط اعضای خانواده به عنوان ویژه برنامه ای جهت استقبال از بهار در آن پایلوت *امکان شکل گیری گروه محلی پایلوت مورد نظر طرح ارتقاء فرهنگ آپارتمان نشینی در این حوزه وجود دارد	<u>پنجمه اول اردیبهشت ماه ۱۴۰۰</u>

۳	کاشت باغچه محله	اداره آموزش شهروندی و فضای سبز مناطق دارای پایلوت تسهیلگری (۵،۱۲،۱۳،۱۴،۱۵،۱۹،۲۲)	سازمان بوستان-ها و فضای سبز شهرداری تهران	ایجاد کارگروه هم‌اندیشی و برنامه‌ریزی از جامعه محلی در آن پایلوت توسط تیم تسهیلگری شناسایی حوزه‌های علاقه‌مندی و دغدغه‌مندی ساکنان توسط تیم تسهیلگری انتخاب و جلب مشارکت شرکای مناسب اقدام توسط جامعه محلی با همراهی تسهیلگران انتخاب محل مناسب برای کاشت باغچه ضمن مشورت با متخصصان فضای سبز منطقه ذی ربط و نظارت سازمان بوستان ها و فضای سبز شهر تهران با رعایت کلیه دستورالعملهای ابلاغی در حوزه های مختلف حوزه فنی و عمرانی و حمل و نقل و ترافیک برگزاری جلسات مورد نیاز جامعه محلی و سایر دست‌اندرکاران با تسهیلگری گروه‌های تسهیلگر کاشت باغچه در پایلوت مورد نظر توسط جامعه محلی با تسهیلگری تیم مربوطه و نظارت فضای سبز منطقه مربوطه * در پایلوت‌های تسهیلگری امکان شکل‌گیری گروه محلی در همین حوزه موضوعی وجود خواهد داشت	ار دبیهشت و خرداد ۱۴۰۰
۴	بالکن سبز مشارکتی در محیط همسایگی	اداره آموزش‌های شهروندی و فضای سبز مناطق	مناطق ذی ربط و سازمان بوستان ها و فضای سبز شهر تهران و اداره کل آموزش های شهروندی	جلب مشارکت حداکثری جامعه محلی توسط فراخوان‌ها و گفت و گروه‌های چهره به چهره توسط گروه‌های ترویجگری و تسهیلگری و تبلیغات محیطی مرتبط انتخاب ایده برای اجرا طراحی برنامه اقدام و اجرا * در پایلوت‌های تسهیلگری امکان شکل‌گیری گروه محلی در همین حوزه موضوعی وجود خواهد داشت	ار دبیهشت-خرداد ماه ۱۴۰۰
۵	طراحی المان سبز (با گل و گیاه های دائمی)	اداره آموزش شهروندی منطقه ذی ربط	حوزه معاونت خدمات شهری و مناطق و سازمان بوستان-ها و فضای سبز شهرداری تهران	برگزاری مسابقه و فراخوان در خصوص این اقدام توسط اداره آموزش‌های شهروندی منطقه و مراکز تام در ضمن هماهنگی با گروه‌های تسهیلگری و ترویجگری و نظرسنجی از اهالی به واسطه پرسشنامه‌های آنلاین و فیزیکی برگزاری فوکوس گروپ بررسی ایده‌ها و نظرات احصاء شده از شهروندان توسط این کمیته اطلاع‌رسانی طرح منتخب و اجرای مشارکتی در تعامل بین منتخبینی از نمایندگان محلی و هنرمندان متخصص با نظارت و هماهنگی اداره آموزش‌های شهروندی منطقه و تیم‌های تسهیلگری و ترویجگری و مراکز تام * در پایلوت‌های تسهیلگری امکان شکل‌گیری گروه محلی در همین حوزه موضوعی وجود خواهد داشت	خرداد ۱۴۰۰
	اطلاع رسانی و تبلیغ محیطی	اداره آموزش شهروندی منطقه	ادارات زیباسازی و فضای سبز مناطق	حداقل ۵ بیلورد در محله پایلوت در مناطق پایلوت تسهیلگری (۵،۱۲،۱۳،۱۴،۱۵،۱۹،۲۲) و حداقل ۵ پرتابل در یا کوچه های منتخب	همزمان با اجرای

- ◀ ادارات آموزش شهروندی مناطق میتوانند تا سقف ۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال معادل ۱۵ میلیون تومان از ردیف بودجه ذکر شده در شیوه نامه ترویجگری ابلاغی به شماره ۱۰۴۵۴۳۷ به تاریخ ۱۳۹۹/۱۰/۲۱ در این زمینه هزینه کنند.
- ◀ طراحی و آماده سازی و تامین گل و گیاه فضای سبز اشتراکی می باید با رعایت صرفه و صلاح شهرداری تهران و با طی مراحل قانونی **به صورت مجزا و تا سقف ریالی محدود و بدون هیچگونه تداخلی** با قراردادهای پیش بینی شده در حوزه **معاونت** خدمات شهری و **محیط زیست** در دو بخش نگهداشت و **یا تهیه** گل و گیاه **انجام پذیرد**.
- ◀ در کلیه مراحل **می بایستی** با نظارت عالی سازمان بوستان ها از پتانسیل مراکز تام در خصوص فرهنگسازی و آموزش شهروندی و پایش **نحوه** عملکرد طرفین مشارکت بهره گرفته شود.
- ◀ در زمینه کاشت باغچه ها توجه ویژه به رعایت ضوابط و شیوه نامه های حوزه معاونت فنی و عمرانی و حوزه حمل و نقل و ترافیک ضروری است و همچنین نوع مالکیت و هر گونه محدودیت می بایستی توسط کارشناسان مربوطه **مورد** تدقیق **واقع** و اخذ نظر کارشناسی در این بخش الزامی است.
- ◀ در صورت تأمین آب از طریق شهرداری برای طرح های کاشت مشارکتی فضای سبز عمومی پرهیز از هر گونه هزینه مازاد برای نگهداشت و ایجاد تعهد برای طرفین الزامی است.
- ◀ استفاده از گونه های دائمی و مناسب فضای باز شهری و پرهیز از انتخاب گیاهان آپارتمانی **و تشویق به توسعه فضای سبز در بخشهای مشاعی و یا جلوی درب و محوطه منازل و مجتمعها**
- ◀ المان های پیشنهادی می باید صرفاً المان های سبز (گل و گیاه) باشد.
- ◀ اداره زیباسازی مناطق صرفاً عهده دار تبلیغات محیطی پیرامون موضوع می باشند.

نکته:

- ◀ ضروری است در مناطق تعیین شده در جدول با توجه به شناسایی وضعیت موجود و نیاز سنجی مشارکتی انجام شده، فقط یک مورد طرح مشارکتی اجرا شود؛
- ◀ لازم به ذکر است طرح مورد نظر تا نیمه نخست اردیبهشت ماه سال ۱۴۰۰ انتخاب و به همراه مشخصات مکان اجرا با هماهنگی سازمان بوستان ها و فضای سبز شهر تهران و اداره کل آموزش های شهروندی اعلام شود.

ماده ششم: ارسال گزارش

الزامی است مناطق نهایتاً تا ۱۴۰۰/۰۴/۱۵. نسبت به ارسال گزارش عملکرد مطابق با فرم ارسال شده اقدام نمایند.